

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: bakalářská

Posudek: vedoucího

Práci hodnotil: PhDr. Jaromír Murgaš, CSc.

Práci předložil(a): Lucie Janů

Název práce: Otázky svobodné vůle

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cíl práce byl filosofický: autorka zamýšlela postoupit v poznání, „zda máme svobodnou vůli či nikoli“. A skutečně v rozumění tomuto problému postoupila. Pokud (ale) píše v závěru mj., že „cílem práce bylo pokusit se podat jakýsi ucelený vhled do celé problematiky svobody vůle“, pak je třeba říci, že práce má spíše charakter přijatelné úvodní studie pro dílčí vhled do problematiky – ne víc. Běží však o obhajitelnou bakalářskou práci. Její název měl být nejlépe ale ještě upřesněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práce vychází z dvaceti tří titulů, včetně slovníků a několika cizojazyčných pramenů, nicméně její text se opírá především o autorčino vlastní zpracování vybraných – a k tématu dostatečně reprezentativních – titulů tří autorů, o něž se opírá: H. Arendtové, A. Augustina a A. Schopenhauera. Je rozvržena do čtyř kapitol a Závěru. Tři kapitoly jsou věnovány jednotlivě výkladům vždy z jednotlivého díla uvedených autorů. Čtvrtá se vrací k výkladu Arendtové, neboť ta psala svou práci až ve 20. století a svým způsobem historii problému zastřešuje. Autorka si samostatně a v zásadě dobře poradila s podáním základních myšlenek zpracovávaných děl u obtížného textu Arendtové a také použitého díla A. Schopenhauera. U A. Augustina je vyznění nejasnější, což je ale pochopitelné, protože výklad této koncepce předpokládá více zkušeností v oblasti historie filosofie i teologie. Stanoviska jsou slušně reprodukována, ne dále promyšlena. Práce je jakýmsi menším pokusem o samostatnou teoretickou práci a o vlastní pochopení problému, což se zračí také v autorčině relativně autentickém Závěru. Zároveň má ale ještě do konzistentní teoretické či odborné práce ještě kus cesty, je spíše první a „seznamující se“ dokončenou *studii*, a to s omezeným využitím literatury.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je rozvržena přijatelně a způsobem referování a výkladu, odkazy, seznamem literatury apod. je formálně v pořádku. Ovšem chyb ve tvaru a gramatice slov a zejména v užívání čárek je v práci opravdu hodně, ba skoro neúnosně. Ne, že by se vykytovaly úplně pravidelně; najdou se i celé stránky se složitými souvětími bez chyb; na jiných stránkách je chyb ale zároveň více, a to až triviálních. A také u stejného gramatického jevu jsou někdy čárky správně a jindy špatně. Takže zřejmě z nějakého důvodu autorka chybje - a v závěrečném zpracování textu jí zřejmě chyběla nějaká pomoc.

V textu jsou občas slova či sousloví ve špatném tvaru, ať vzhledem ke znění věty, v nichž jsou, nebo z přepisu nebo nespisovného výrazu, nebo i z chybování. Chyby se opět kumulují (jen) na některých stránkách. Např., namátkou na str. 15: „za potřebí“, „dokavad“ (navíc: „dokavad se nad námi Bůh neomilostní“-!); „dovézt člověka ke spáse“, „činní“. Tamtéž chybí čárka za Summa summarum (a následuje přehozený slovosled), přebývá čárka u „Pokud, ale...“ a přebývá pak i před „a“; na třetím řádku zdola před „a tím“ naopak chybí (v důsledkových spojeních to je v dané práci častější chybou) a na dalším chybí před „tak“. „Rčení“, v textu uvedené v závorce, by bylo správnější umístit do poznámky, tedy ne do textu – pokud je vůbec vhodné je uvést...

Dvakrát je v textu špatná koncovka u skloňované „ideje“, a to „ideji“ (např. str. 35: „ideji svobody“). Na též str. 35 je třeba také chyba „podmíněn a priori daným formám“; také tam „vypadlo“ slovo „oproti“ („oproti veškerému časoprostoru“) – pokud ponecháme stranou podrobnějších námitek filosoficky ne úplně vhodný, nicméně chápavý výraz „veškerému časoprostoru“. (A zase je - či není - na této stránce i několik čárek chybně).

Na zvláště ošklivé str. 20 jsou případy, kdy autorka používá nevhodný „spoluautorský plurál“ („jak jsme si řekli“ a níže „jak jsme se mohli dočíst“), dále chybu v i/y („od té Augustinovi“), nešikovná souslednost či

formulace („je to tedy Augustin, kdo jako první obrátil...“); dále „jež“ místo „již“ a s tím nevhodné zobecnění („jež/již dnes všichni bez rozmyslu nazýváme“); obrat „vyvstat na mysl“; hlavně pak věcně špatná formulace (naštěstí ojedinelá) „by nebyl irelevantní“ namísto „by byl irelevantní“. Dále jednat „s vůle“ namísto „z vůle“; navíc výraz „zde“ (to ovšem není velká chyba); pak použití výrazu „svévole“ – není totožné se „svou, vlastní vůlí“; a nespisovné „dopomocť“ (a zase s oním plurálem „by nám měla dopomocť...“); a asi čtyři chyby v čárkách, ač v mnohých jiných složitějších větách na této stránce jsou čárky správně.

Uvést všechny formální chyby z práce by bylo zdlouhavé. Jejich počet, zvláště na inkriminovaných místech, ohrožuje hajitelnost práce v dané podobě.

Spíše vzácně se stalo, že autorka při referování nějaké předlohy neuvedla adekvátně výslovně, že se jedná o pojetí X.Y. – např. u pojetí „fyzické svobody“ DLE A. Schopenhauera na str. 21. Znění v práci takto vyjadřuje všeobecně obecně platnou tezi – míní to tak autorka ve shodě se Schopenhauerem, či jej zde jen reprodukuje?

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Práce je díky myšlení autorky, resp. její základní schopnosti filosofické myšlenky sledovat i referovat, obsahově potěšitelná. I když do jisté míry je to stále jen práce začátečnická, „první ukončená studie“, jak píše výše. Pokud autorka tuto fázi poznání pozná jako ukončenou jen podmíněně, podmíněně díky „hrubšímu“ a omezenému studiu koncepcí autorů, pak to bude i studie slibná. Autorka by pak v dalším případném studiu problému měla využít i další díla a koncepce zpracovávaných i jiných autorů (nejprve některého podrobněji i ve srovnání, případně pak přidat i další podrobněji) a pochopit vrstevnatost a složitější strukturu a souvislosti myšlení a tematizace problému v předlohách; usilovat o plastičtější obraz.

Vykonané práci ovšem rozhodně vadí množství oněch formálních chyb na několika místech; a případně i několik filosofických zjednodušení či přehmátnutí. Trapné je, co se jí přihodilo na str. 16 s neobratným vyjádřením autorství u sbírky Augustinových textů; je to ale jen zkratkovitá neobratnost. Práce jako celek prezentuje jak určitý talent k myšlení, mj. i díky užitým obtížnějším správným formulacím, tak také „schopnost“ upadnout do neobratností a chyb při užívání jazyka. Je to v ní zatím obojí; snad i tento posudek autorce do budoucna pomůže.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Připomínka: Arendtová na začátku teze, kterou od ní citujete na str. 38, uvádí zcela zásadní výraz „Zdá se, že...“. Tím je ovšem smysl věty obrácen oproti tomu, jak jste ji použila. I když jste tedy s myšlenkami Arendtové vcelku do nějaké míry pracovala správně, nečetla jste ji úplně správně. Ba spíše, podlehla jste asi sama tomu, co Arendtová označuje za zdání, a proto ji nedočetla správně... - což je mj. jev spojený právě s „vrstevnatostí“ poznání.

Upozorňuji na rozdíly mezi svévolí a vlastní („svou“) vůlí. A také na diskutabilnost pojmu „absolutní svoboda“; tu si zřejmě různí lidé, mezi nimi i Schopenhauer, vykládají různě... podobně, jako třeba i v matematice existují různé druhy a typy nekonečna. Pozor na to! Můžete k pojmu „absolutní svoboda“ zkusit uvést nějaká rozlišení?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhově):

„**Velmi dobře až dobře**“. Za zvládnutí filosofických myšlenek by mohlo být případně i „velmi dobře“, ale formální chyby v částech práce pravděpodobně výsledek kazí.

Datum: 31. 5. 2016

Podpis:

